

befolkning, gør sig ikke rigtigt overfor et Publikum som dette. Det kan selvfølgelig kun glæde mig, naar det ærede Medlem læser lange Stykker højt af socialistiske Skrifter, deriblandt ogsaa af Bøger, jeg har forfattet, og det skal være mig en Fornøjelse, om han vil vedblive dermed, saa længe han sidder herinde. Men jeg vil dog henstille til det ærede Medlem og hans Meningsfæller, om de ikke ville lade være med at nøjes med løsrevne og derfor ganske misvisende Citater, men søge at gengive Indholdet saa fyldigt, at man virkelig faar Meningen og Tankegangen frem.

Jeg skal ikke spille mange Ord paa det ærede Medlems højt mærkværdige Paastande. Der er blot to Punkter, jeg vil berøre. Først vil jeg da sige, at naar Socialdemokratiet ikke blot herhjemme, men i hele den øvrige Verden ønsker de staaende Hære afskaffede og i Stedet for ønsker et vaabenført og vaabenøvet Folk, er det — rent bortset fra den fysisk opdragende Betydning, som vi tillægge Vaabenøvelse — ingenlunde for derved at fremkalde Blodsudgydelse mellem Landsmænd, som det fra visse Sider paastaas, men det er snarere for at forebygge en saadan Katastrofe. Sagen er den, at saa længe vi have staaende Hære, der i hvert enkelt Land ere afhængige af de til enhver Tid herskende Magthavere, medens Folket paa den anden Side er værgeløst, saa ligger deri en stadig Fare for Overgreb overfor Befolkningens Rettigheder, for Statskup, for voldsomme Sammenstød mellem Magthaverne og Befolkningen. Man har rundt omkring i adskillige Lande Gang paa Gang set Militæret blive sendt ud for at skyde paa fredelige strejkende Arbejdere, vi have i adskillige Lande set Militæret blive brugt overfor en Befolkning, der krævede de mest elementære politiske og borgerlige Rettigheder. Og at Tanken om en saadan Anvendelse af Militæret ikke er helt fremmed herhjemme, har man flere Vidnesbyrd om. Jeg erindrer om, at et stort københavnsk Dagblad i sin Tid skrev om den svenske Storstrejke, at den „har givet det tydeligste Bevis for Nødvendigheden af en velorganiseret og veldisciplineret Armé, naar Samfundet trues af indre Fjender“, og indre Fjender vil altsaa sige: strejkende Arbejdere. Jeg erindrer om, at et tidligere Medlem af dette høje Ting, Oberst N. P. Jensen, i en Artikel har skrevet om den væbnede Magt, at den „ikke alene skal værne Staten mod ydre, men ogsaa mod indre Fjender“, og at han fra sin Plads her i Salen i sin Tid udtalte, at

ved Bedømmelsen af den militære Disciplin maatte man huske, at Hæren ogsaa havde Opgaver at løse i Henhold til Grundlovens § 89. Naar Forholdet er dette, da er vort Ønske om at faa de staaende Hære afskaffede og i Stedet for faa Befolkningen uddannet i Vaabenbrug ikke noget, der sigter i Retning af at fremkalde, men tværtimod i Retning af at forebygge en indre Kamp, en Borgerkrig under voldsomme Former. Havde Forholdene i Rusland været, som vi ønske dem, vilde den russiske Revolutions Blodsudgydelse have været utænelig. Havde Forholdene herhjemme i 80erne været, som vi ønske det, vilde Estrupiatet, Provisorismen vanskelig have kunnet tænkes, og vi vilde have været sparede for de mange Aars oprivende og opslidende Kampe.

Vi staa her ved det Spørgsmaal, som min ærede Sidemand til højre (Stauning) var saa uelskværdig at genere det ærede Medlem fra Silkeborg med: Hvad var det, det ærede Medlems Meningsfæller, Venstre, i sin Tid tænkte paa, da de anskaffede sig Rifler, om der ikke var forbundet nogen som helst politisk Hensigt dermed, eller om Meningen blot var at skyde Graaspurve med dem? Det ærede Medlem fra Silkeborg svarede ikke paa Spørgsmaalet. Der er imidlertid senere kommet et interessant Svar i et københavnsk Dagblad, som staar Regeringens Hjerter særlig nær. Det er Bladet „Dannebrog“, som erkender, at der var en oprørsk Hensigt forbundet med Riflerne i 80'erne, og aabent indrømmer, at under Forhold som dem, der den Gang vare til Stede, maatte Folkets Ret til Oprør være ganske naturlig. Jeg skal med den højtærede Formands Tilladelse oplæse nogle faa Ord af den meget interessante Artikel, som vel maa antages at være Udtryk for den statsretlige Opfattelse overfor dette Spørgsmaal indenfor Regeringspartiet. Der skrives her: „Vi stod som bekendt den Gang her i Landet overfor en Regering, som i Spidsen for et lille Mindretal under Haan og Foragt trodsede Flertallets Villie og tilsidesatte Landets Forfatning. Vil man hævde Folkesuverænitets Princip i dens fulde Udstrækning, saa maa man sikkert ogsaa indrømme, at naar Forhold af denne Art tilspidse sig til det yderste, saa blive Oprør og Revolution Folkets Ret.“ Men den Ordning, som indeholdes i vort Program, Afskaffelse af den staaende Hær og Befolkningens Øvelse i Vaabenbrug, vil netop være en Garanti imod, at Forholdet tilspidses i en saadan Grad, vil være en Garanti for